

liva te reke v Gnilo Lipo je sovražnik po večdnev-
nih bojih našo fronto pri Dolni Lipnici nekoliko v-
pognil. Boji zadnjih dni pa so tudi tukaj razvijajo
za nas dokaj ugodno. Ljuba bitka se je razvila zo-
pet zahodno od Lucka v prostoru gornjega toka rek
Turija in Stohod. Dne 16. sept. so se Rusi navali-
li z ogromno silo na naše postojanke, a so bili hudo
porazeni. Na tisoče in tisoče mrtvih in težkora-
nenih sovražnikov je pokrivalo bojišče, Rusi naše fronte
niso mogli prebiti. Cilj ruskega napadanja v Karpa-
tih je, zasesti karpatske prelaze in udreti na Ogrs-
ko, na severu pa predreti proti Kovelu in Lvovu.

Kako odbijamo sovražne napade v Karpatih.

(Poročilo z bojišča.)

S svojo četo sem na 1200 m visokem karpatskem
vršacu. Imam nalogo, na vsak način preprečiti
prehod ruskih čet proti kraju Suliguli v dolini reke
Vaszer na Ogrskem. Mrzla sapa brije od severovz-
hoda noč in dan. Dne 15. sept. so nas napadali Ru-
si cel dan od 5. ure zjutraj do 11. ure ponoči. Niti
toliko časa nismo imeli, da bi pojedli kosček kruha.
Okrog 12. ure se je Rusom posrečilo, da so dospeli
do vrha. A moja četa je bila na ta „obisk“, dobro
pripravljena. Strojne puške, ročne in podzemne mi-
ne, bodala, samokresi, kamenje in meči so vršili tu
svoje krvavo delo. Naša 115 mož broječa četica je vr-
gla 1100 Rusov nazaj. Ponoči smo s pomočjo žarko-
meta našli na pobočju gore 314 ruskih mrtličev.
Med borbo smo se na ravninici vrh gore skrivali za
mrtva trupla svojih tovarišev. Tovariši na naši levi-
ci niso bili tako srečni. Rusi so udrti v njih postoj-
janke. Ali homo mogli Rusom preprečiti prehod v o-
grsko ravnino, bom poročal prihodnjik, če ne bom
prišel prej v krivo dežel. — Ivan Dušič, črnovo-
jniški narednik, doma iz ptujске okolice.

Krvavi boji ob Stohodu

Zahodno od Lucka se bije zopet krvava bitka.
Rusi napadajo z velikausko silo, naši pa se krejko
branijo. Poročevalec švicarskega lista „Baseler Nach-
richten“ pravi, da so Rusi v bitki dne 15., 16. in 17.
sept. ob Stohodu, Turiji in vzhodno od Lvova izgu-
bili najmanj 10.000 mrtvih in do 20.000 ranjenih vo-
jakov. Bojno polje ob gornjem Stohodu je bilo na de-
belo posuto s samimi mrtvimi Rusi. Reki
Turija in Stohod sta bili te dni krvavo pobar-
vani.

Rumunsko bojišče.

Na sedmograški fronti se razvijajo ve-
čji boji ob železnici, ki vodi iz Petrosenija (Petrovo)
v Hatszeg (severovzhodno od Orsove). V široki dol-
ni pri Hatszegu so dne 14. sept. zadeli Rumuni na
hud odpor naših čet. Rumuni so se morali umakniti.
Dne 17. sept. so naši južnovzhodno od Hatszega od-
vzeli Rumunom 7 topov. Dne 18. sept. so vrgli naši
sovražnika zopet dalje nazaj proti Petroseniju. Višje
proti severovzhodu so Rumuni pri mestu Fogaraš
(nekako v srodini sedmograške fronte) dne 15. sept.
prekoračili reko Aluta. Na severnem krilu so se mo-
čne rumunske čete, združene z ruskimi, dne 18. sep-
tembra pomaknile v bližino naših postojank v dolini
gornjega toka reke Maroš. Tukaj so v teku veliki
boji.

Veliko zmago so dosegli Bolgari dne 14., 15. in
16. sept. v Dobruči. Po hudi bitki so bolgarske,
turške in nemške čete pod poveljstvom maršala pl.
Mackensena rumunsko-rusko armado obkolile od treh
strani in ji prizadale odločilen udarec. Sovražna
armada je imela velikauske izgube in se je umakni-
la za močno utrjeno črto Crnavode—Medžije—Kon-
stanca (ob Črnem morju), kjer se zopet pripravja na
veliko bitko.

Zmaga v Dobruči.

Zmaga v Dobruči je večja kakor ona pri Dob-
riču in pomembnejša, kakor zavojevanje Tutrakana
in Silistrije. Porazenih je bilo osem sovražnih divi-
zij, ki so se v divjem begu umaknile proti severu.
Njih poraz je radi tega tako velik, ker so se bitke
udeležile nove, najbrž s severne fronte poklicane ru-
munske divizije.

Macedonsko bojišče.

V smeri od jezera Ostrovo (zahodno krilo) je
prišel general Sarrail sredi preteklega tedna z ofe-
zivo. Bolgari so dne 14. septembra pred sovražno
premočjo izpraznili goro Malca Nidže (2517 m), ki
leži severno od imenovanega jezera in se umaknili v
nove postojanke. Pri Florini, zahodno od jezera Os-
trovo, se razvijajo novi boji. Na vzhodnem krilu pa
Bolgari napredujejo. Bolgarske čete so zasesti mesto
Kavala ob Egejskem morju.

Francozi zasedli Florino.

Francosko uradno poročilo z dne 19. septembra
pravi, da se je vršil dne 17. sept. in sledečo noč hu-
daj na črti Rosna—Florina, ki se je končal s sijajno
zmago četverosporsazumovih čet. Francozi so z nas-
kokom zavzeli Florino. Bolgarsko-nemške čete se u-
mikajo v nerodu proti Bitolju.

Grčija.

Četverosporsazumov pritisk na Grčijo postaja od
dne do dne hujši. Vsa poštna, brzovjavna in železni-
ška uprava Grčije se nahaja pod četverosporsazumo-
vim nadzorstvom. Grško ministristvo Zaimis je odsto-
pilo. Grški kralj je imenoval Kalogropulosa za mini-
strskega predsednika. Četverosporsazumov pritisk na
Grčijo označuje najbolj čisto, da je IV. grški, kra-
lju udani armadni zbor, ki se je nahajal v mestih
Seres, Drama in Kavala in ki se ni maral združiti s
Sarrailovo armado ter je bil popolnoma odrezan od
ostalih grških čet, zaprosil nemško armadno vodstvo,
da ga vzame v varstvo, mu nakaže bivališča in
prehrano. Prošnjo je nemško armadno vodstvo ugo-
dilo. Italijani so zasedli grško mesto Patras (ob v-
hodu v Korintski zaliv). Dasiravno je Grška sedaj
skoro popolnoma vključena v četverosporsazumove ve-
rige, vendar je še niso mogli prisiliti, da bi posegla
v svetovno vojsko.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se nadaljuje ofenziva
angleško-francoskih čet z nezmanjšano silo. Ta ofe-
nziva je ena sama velikauska in najkrvavejša bit-
ka v tej svetovni vojski. Angleži so po poročilu lon-
donskih listov poslali na 100 velikih prevoznih par-
nikih novo veliko armado na francosko bojišče. Po
poročilu istih listov namerava Anglija izkreati tudi
čete ob belgijski morski obali, da pade nemški ar-
madi v hrbet. V zadnjem tednu so zasedle angleško-
francoske čete med Somo in Ankre devet porušenih
vasi in krajev.

Četverosporsazumov pritisk na nepri- stranske države.

Anglija je zaprla nizozemskim, dans-
kim in skandinavskim trgovskim ladjam
vsa svoja pristanišča, ustavlja ribiške ladje in pre-
iskuje tudi trgovske ladje teh dežel. Na Švicco, ki
je dosedaj dobivala večji del živil iz Rumunije, pri-
tiska na ta način, da ji dovoljuje uvažati iz Ameri-
ke le omejeno množino živil. Četverosporsazum hujs-
ka švicarske prebivalstvo francoske in italijanske
narodnosti k izgredu in nasilnostim proti vladi, ki
vstraja pri popolni nepristranosti. Tudi na Spa-
nijo je začela Anglija pritiskati z zahtevo, da naj
dovoli prehod portugalskih čet skozi Španijo na fran-
cosko bojišče. Za slučaj, ako bi Španija tega ne do-
volila, namigava londonsko časopisje, da naj angle-
ske voje ladje obkolijo špansko obal, slično kakor
Grčijo in ustavijo vsak dovoz živil in blaga v Spa-
nijo. V Španiji so izgrede in demonstracije na člove-
nem radu.

Kedaj se zopet ustanovi Srbija.

V razgovoru z dopisnikom lista „Petit Parisien“
je rekel srbski ministristki predsednik Pašić: Ka-
kor hitro si zopet osvojimo nekaj kilometrov srbske
zemlje, se takoj vrnejo tja kralj, ministri in presto-
lonaslednik. Prvi na novo osvojeni kraj bo začasna
srbska prestolnica. To pa zato, ker je treba obstanek
Srbije čimprej uradno proglasiti.

Ogrsko-hrvatski sabor.

V seji dne 19. sept. je ogrsko-hrvatski sabor
nadaljeval razpravo o predlogih grofov Andrašija in
Aponija o sklicanju delegacij. Govorilo je 5 poslan-
cev opozicije, ki so skoro vsi obsojali, da vlada no-
če sklicati delegacij, da se je sedmograška meja pre-
malo zavarovala, da armadno vodstvo pravilno ne
postopa itd. Poslanec Polonji je trdil, da vse kaže,
da se bo cela nagodba med Avstrijo in
Ogrsko iz leta 1867 zrušila, da se pri
naših generalih opaža mrznja in so-
vražnost napram ogrskemu državnemu
zboru in madžarstvu sploh. Splošno
se je opazalo, da se je opozicija že močno ugnala.
Za sredo, dne 20. sept. je bil naznanjen govor gro-
fa Tisze o vojnem položaju. V vladni stranki je grof
Tisza izjavil, da se namerava vlada na Ogrskem po-
služiti izvanrednih vojnih sredstev.

Naše žrtve za domovino.

Iz italijanskega bojišča se poroča, da so padli
trije mladeniči, prijatelji iz šolskih let. Dva brata
Ferdinand in Janez Bukovnik in Janez Rajšp, vsi
trije iz Selnice ob Dravi. — Iz italijanskega
bojišča je došla uradno žalosna vest, da je padel 24.
julija Franc Zorko, začet od sovražne granate. Po-
kopali so ga na skupnem pokopališču 17. pešpolka,
blizu gore Cima Dodici. Pokopni France je bil rojen
leta 1897 v Tepanjih pri Konjicah. — Dne
14. avgusta sta darovala svoje življenje za cesarja
in domovino Alojzij Conč iz Škale v Saleški dolini
ter Stefan Kačičnik iz Vojnika pri Celju. Bila
sta tudi tukaj zvesta naročnika „Slov. Gospodarja.“
— Na severnem bojišču pri Stanislavu je padel dne
12. avgusta junaške smrti za domovino posestnik v
Malem Kocjanu v kapelski župniji, zidar
po po lieu, Josip Šafarič, zaboden s sovražnim ba-
jonetom. Pokopan je blizu mesta Stanislav v skup-
nem grobu, kjer počiva mirno še devet njegovih boj-
nih tovarišev. Za njim žaluje žena in pet otročičev.

Vsem za domovino padlim slovenskim junakom
naj bo zemljica lahka!

Tedenske novice.

† Tomaz Mraz. V Gradcu je preležal nedeljo,
dne 17. sept., umrl v visoki starosti 90 let biserno-
mašnik in duhovni svetovalec lavantinske škofije č.
g. Tomaz Mraz, vpokojeni dekan in nadžupnik vu-
zeniški. Rojen je bil dne 5. dec. 1826 v St. Vidu pri
Grobelnem. Bil je po sv. krstu tako slab, da so mu
mrtvaško svečo držali. Šest razredov gimnazijskih
študij je dovršil v Celju, dva razreda pa v Gradcu.
Prvo leto bogoslovja je dovršil v Gradcu, 2. in 3. v
Celovcu in 4. v St. Andražu v Lavantinski dolini na
Koroškem. V duhovnika je bil posvečen l. 1853. Ka-
plansko službo je opravljal v Smarju pri Volšpergu
na Koroškem, v Kalob'ju in na Sladkigori na Šta'er-
skem. Nato je prestopil v krško škofijo, kjer je slu-
žboval večinoma kot provizor v Piborku, Labudu,
St. Kancijanju, Libelčicah in Prevaljih. Zarustil je kr-
ško škofijo ter postal katehet pri uršulinkah v Sibi-
lju na Sedmograškem. Tam je ostal dve leti. Prišel
je nazaj v domovino in postal župnik v Vuhredu, ko-
der je služboval 12½ leta. Sledečji je nastal v službo
nadžupnika in dekana v staročvni Vuzenici. Tam
je goreče služboval 17½ let, 46 let je bil zvest in ne-
umoren delavec v vinogradu Gos'čovem. Ni čuda,
da si je po tako dolgem in trudnem delovanju
želel odpočitka, zato je leta 1899 storil v večer-
službo. Leta 1907 se je preselil k usmiljenim bra-
tom v Gradec, kjer je bival nebi do svoje smrti.
Dne 25. julija 1913 je obhajal v Gradcu v cerkvi u-
smiljenih bratov 60letnico mašništva. Rajni bisernik
je bil vse svoje žive dni skromen in tih značaj ter
vesten in točen kakor ura v izpolnjevanju duhovniš-
ke službe. Živel je vzgladno, zmerno in trezno, zato
je tudi dočakal tako visoko starost. Rajni je bil tudi
odlični slovenski pisatelj. Leta 1878 je spisal „Sol-
ske katekeze za prvence“, leta 1883 pa „Razlage sre-
dnjega in največjega šolskega katehizma.“ Razven
šolskih katehez je še spisal tudi mnogo govorov. A
med boljše izdelke je prištivali govore gornograjs-
kega, pozneje braslovskega dekana Lavrencija Po-
tečnika. Njegov pogreb se je vršil dne 20. sept. na
graškem mestnem pokopališču ob obilni udeležbi lu-
dstva, zlasti graških Slovencev. Blagomu duhovniku
svetila večna luč!

Ranjen vojni kurat. Dne 11. septembra je bil
ranjen č. g. Josip Vukelič, vojni kurat pešpolka št.
96. Imenovani je odlikovan z duhovniškim zastavnim
križcem in s Signum laudis. G. Vukelič je bil znan
tudi pri naših polkih kot ljudomil duhovnik.

Škof odlikovan z železnim križcem. Vratislav-
ski knezoškof dr. Adolf Bertram je bil odlikovan z
železnim križcem na črno-belim traku.

Slovensko odposlanstvo pri cesarskem name-
stniku. Dne 15. t. m. je bila pri c. kr. namestniku s-
prejeta deputacija slovenskih poslancev in kmetov,
da mu je izrazila sedaj najnujnejše želje slovensko-
štajerskega kmečkega prebivalstva. V deputaciji so
bili zastopani: poslanca dr. Korošec in Pišek, župa-
na Ferline in Reiter, ter občinska svetovalec Ham-
mer in Gornik. Deputacija je javila namestniku želje
glede domačih mlinov (žrnelj), glede zaprtja mlinov
in odvetja žita, glede odmere fižola za osebe, glede
rekviriranja vprežne živine itd. Zastopniki Ceršaka
in Selnice so še prosili tudi, da se uvažuje njih že-
lja glede odkazanja posebnega mlina na Muri. Go-
spod c. kr. namestnik grof Clary je slovensko deputa-
cijo prijazno sprejel, temeljito razpravljal z njo o
vseh sedaj perečih gospodarskih vprašanjih ter ob-
ljubil, da bo izražene mu želje dobrohotno preudaril
ter odredil, kjer bo le mogoče, zaprosene olajšave.

Shranjujte „Slovenskega Gospodarja!“ V da-
našnji številki prinašamo članek „Žito, krompir in
seno“, v katerem opisujemo in razlagamo nekatere
važne vladne odredbe. Svetujemo našim ljudem, da
si to številko, kakor tudi vse tiste, v katerih se na-